

JOHS. OLSEN

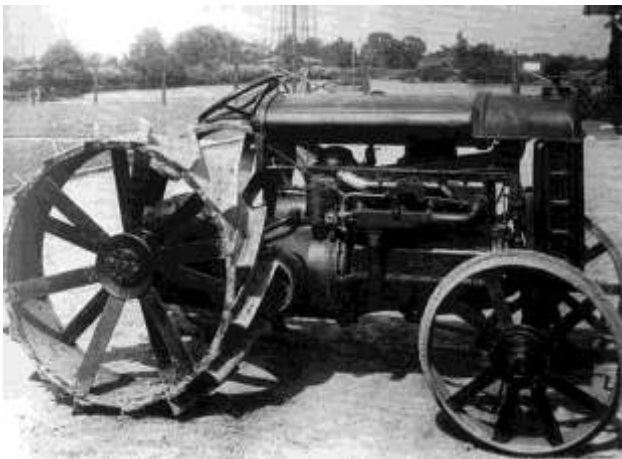
Ryslinge . Telefon 51

Høvlebænke til Haandværk, Husflid og Skolesløjf
Komplet Montering af Husflidsskoler og Sløjflokaler
Bogbinderværktøj

JORY Kolonnebænk til Skolesløjf. Spændvidde 80-105-130 cm. Fremstillet af prima damptørret Bøgetræ med Spindler af Hvidbøg. 5" Staaldupper.

FORLANG TILBUD

Karetmager nr. 2 i Ryslinge - Johannes Vilhelm Olsen - min far

Min far overtager gradvist karetmager-værkstedet sommeren 1945.

Han holder op med at arbejde ved Fabers Fabriker.

I min farfar's (den gamle karetmager) regnskabsbog fremgår det, at Johannes kommer på lønningslisten i juli måned 1945 med 450,- kr. i løn pr. måned.

De følgende par år overtager han stille og roligt karetmagervirksomheden, da min farfar bliver gradvist svagere.

Ole Chr. Olsen - ham den 1. karetmager i Ryslinge, min farfar - dør den 31. august 1947, men på det tidspunkt har min far "kørt" værkstedet alene i cirka 1 år.

Nye tider

Jeg var lige født, den 2. november 1946

Modsatte side:

Øverst tv.: Vognhjul som karetmageren (hjulemageren) lavede.

Øverst th.: Hestetrukne kassevogne eller fjællvogne, som bønderne brugte og som karetmageren fremstillede.

2. række tv.: Fordson traktor, som den så ud lige efter 2. Verdenskrig. Bemærk jernhjulene.

Th.: Foto af Gislev Centralskole i starten af 1950'erne.

3. række tv.: Ryslinge Friskole brænder p.g.a. lynnedslag i 1949. Tegningen/billedet er lavet af "Fløjte-Emil", organist og billedskærer. Kan ses i Ryslinge Forsamlingshus.

Th.: Ryslinge Friskole efter genopbygningen. Her ca. 1954.

Nederst tv.: En af de mange "små" høvlebænke, som min far fremstillede i årene efter 2. Verdenskrig.

Th.: Foto fra Rågelund Dreng- og Lærlingehjem i starten af 1950'erne.

Kolonnehøvlebænke fremstillet og monteret af min far.

Rationeringsmærker.

og det var kun ca. 1½ år efter at 2. Verdenskrig var sluttet.

Det var strenge tider. Alt var rationeret, dvs. man kunne ikke købe ret meget, hvis man overhovedet kunne få det, fordi der var for lidt af alt. Man købte og fik udleveret rationeringsmærker, som man skulle aflevere, hver gang man ville købe f.eks. smør eller kaffe eller mange andre ting.

Men lidt efter lidt kom der gang i hjulene, som man siger.

Takket være bl.a. "Marshall-hjælpen" begyndte det at gå fremad. Hvad den gik ud på, må du læse om et andet sted eller Google.

Men hjælpen fra USA betød bl.a., at landbruget begyndte at blive "mekaniseret", dvs. der kom traktorer, som erstattede hestene og der kom forskellige landbrugsmaskiner, som var lavet af jern, så man ikke behøvede at bruge trævogne med træhjul.

Her på Fyn kaldte vi bøndernes heste-

trukne ladvogne for kassevogne. Og jeg kan huske, at proprietær Johansen på gården "Højstrup", som var meget gammeldags og konservativ, var en af de sidste i Ryslinge, der fik traktor og vogne med gummihjul i stedet for de hestetrukne kassevogne.

Min far var en dygtigt karetmager/håndværker, som havde lært faget af sin far, men samtidig havde han også arbejdet ved Fabers Fabriker, hvor han havde lært en masse om at fremstille forskellige maskiner i metal. Han var blevet noget, man kalder værktøjsmager, så nu kunne han selv konstruere forskellige maskiner, der kunne bruges til at fremstille træ- og metalting.

Nye idéer

Min far kunne godt se, at det med at være gammeldags karetmager, det var ved at være slut med alle de nye landbrugsmaskiner, der begyndte at komme til Danmark.

Men han var ikke "tabt bag af en vogn" - min far - han fandt på noget nyt.

Lige før 2. Verdenskrig var der her i Danmark, blevet vedtaget en ny lov, som gik ud på, at man skulle nedlægge alle de gamle forskoler, der hvor man gik i skole indtil 5. klasse, inden man kom i den "store" skole. **Alle børn i landet skulle nu gå i samme "store" skole, en såkaldt centralskole.**

Der blev indført nye fag, bl.a. skulle pi-

Modsatte side:

Øverst: Ryslinge Friskole som den så ud før branden i 1949. "Den gamle stråttækte skole".

I midten: De sodsvættede mure efter branden.

Nederst: Den gen- og nyopførte Ryslinge Friskole i 1951.

Øverst på denne side:

Marshall-hjælpen.

Det kan du læse om på nettet.

gerne lære håndgøring og madlavning og drenene lære sløjd og fysik, noget der blev indført i de større byer allerede før krigen, men først så småt kom i gang ude i landet efter krigen.

Johannes, som min far hed, fik en god idé. Han ville lave høvlebænke til sløjdlokalerne.

Kolonnebænke, hed det.

Det hed det, fordi hver skolehøvlbænk var fastgjort sammen med de øvrige høvlebænke på en lang gennemgående "krybbe", 2 og 2 overfor hinanden. En kolonne. Når soldaterne marcherede gik de **2 og 2 sammen i en kolonne, dvs. en fælles enhed, en gruppe eller et hold.** Deraf navnet kolonne.

Nå... Han fik fat i forskellige typer høvlebænke, bl.a. hos Bondo & Co. i Odense, samarbejdede med en forretning i Odense, som hed Odense Værktøjsmagasin med brødrene Jørgen og Torben Rendtorff og udviklede et koncept, hvor han solgte færdige sløjdlokaler, som indeholdt alt, hvad man skulle bruge af høvlebænke og værktøj.

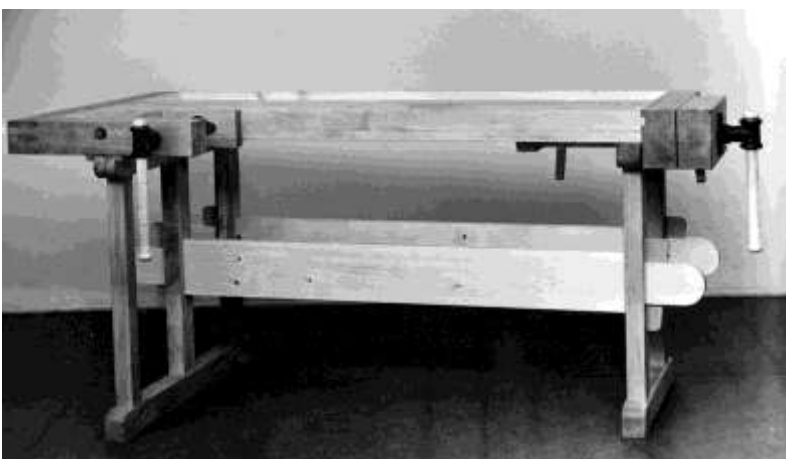
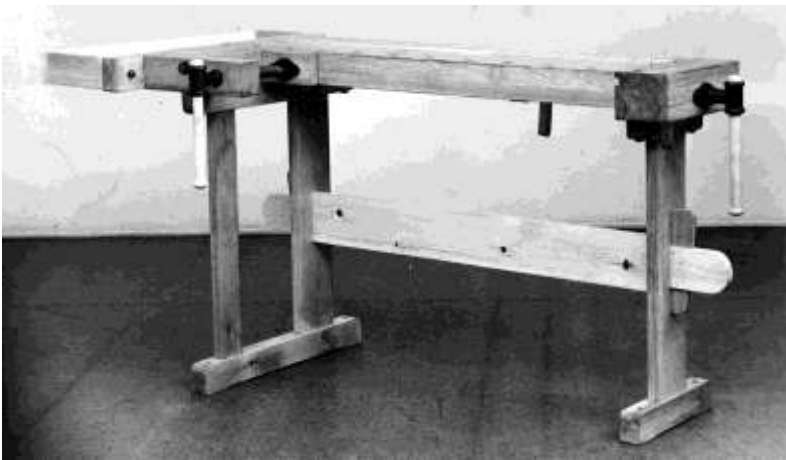
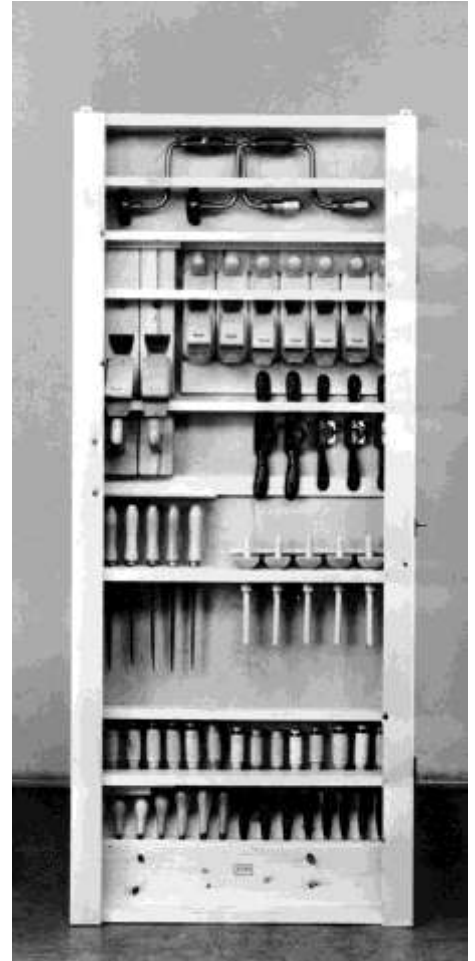
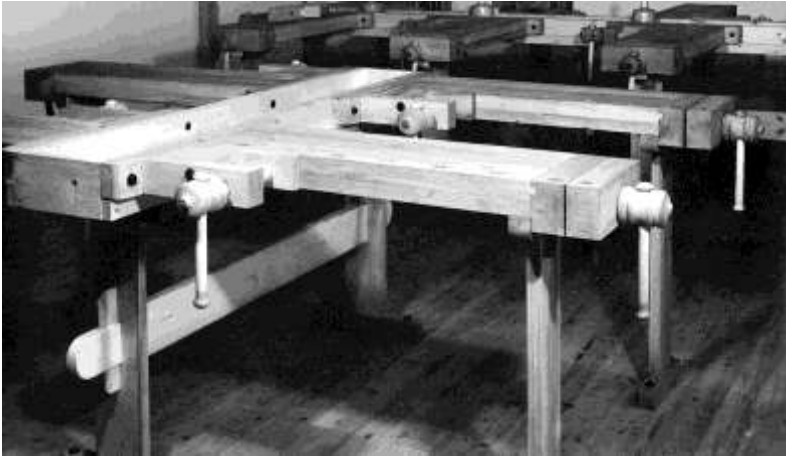
Sløjdlokale i den nye Ryslinge Friskole

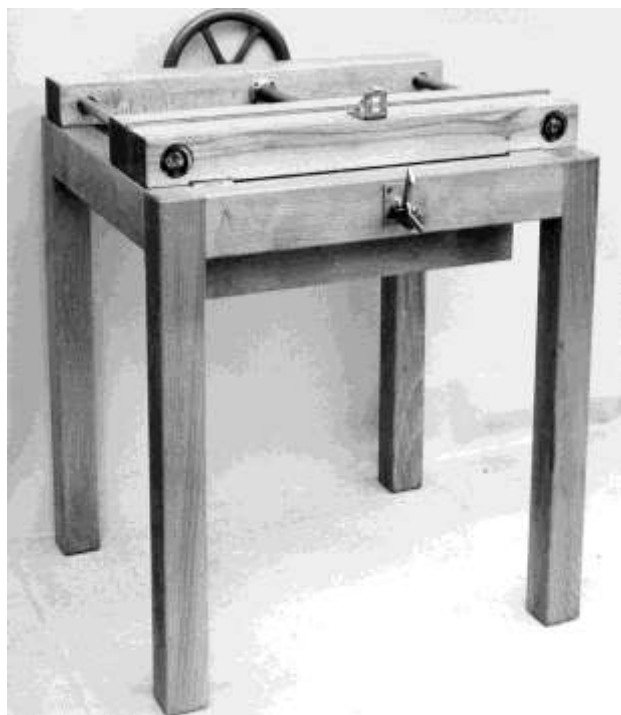
Et af de første steder (eller vel nok det første sted), hvor han installerede et færdigt sløjdlokale og som blev prototypen, var på Ryslinge Friskole.

I 1949 nedbrændte den gamle stråttækte skole på grund af et lynnedslag i et gevaldigt tordenvejr.

Men ret hurtigt blev det besluttet, at Friskolen skulle genopbygges.

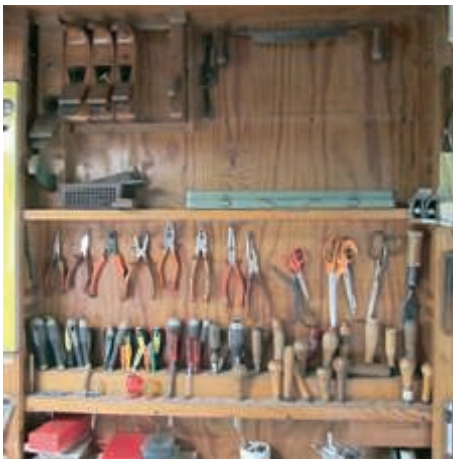
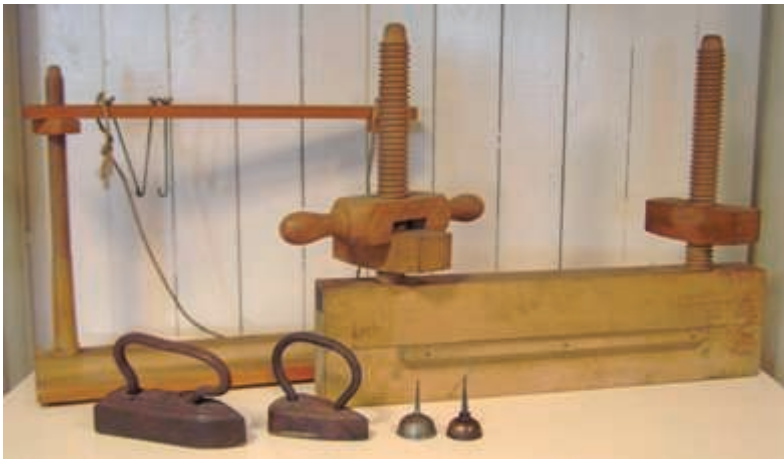
I 1951 indviede man den nye Ryslinge Friskole og den var bygget og indrettet

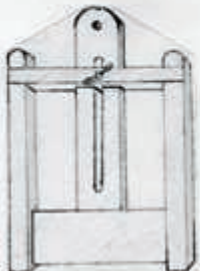

Begge sider:
*Sløjdlokaler med kolonne(høvle)bænke, kateder-
bænke (sløjd lærerens høvlebænk) med træ- og
jernspindler, værktøjsskabe og masser af bog-
binderværktøj, som min far fremstillede.*

Sattel

hægle til presser

højtekrøge

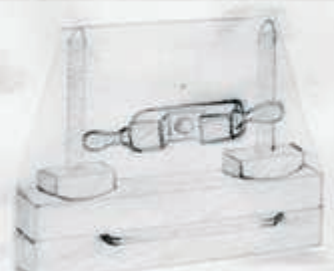
kniv til boghevl

bolt med dialematik

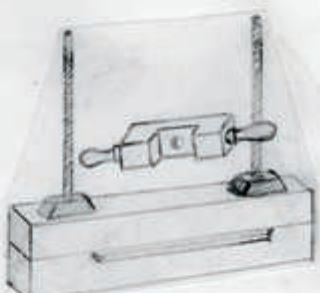
bogbinderværktøj i andre mål efter tilbud.

Bogpresse
n. træspindler

24" n. hægle - afst. mellem sp. 50 cm
27" n. hægle - afst. mellem sp. 60 cm
30" n. hægle - afst. mellem sp. 80 cm

Bogpresse
n. 10 mm
Jernspindler

30 cm n. hægle - afst. mellem sp. 50 cm

Mit (og min fars) første forsøg på at lave en duplikeret brochure af bogbinderværktøj.

efter datidens krav. Bl.a. med skolekøkken og sløjdløkkale, sidstnævnte indrettet af min far. Det blev starten.

Et skifte - fra karetmager til sløjdfabrikant - gav pote og i årene fremover blev det en givtig forretning. Så givtig, at han var nødt til at ansætte 2 svende, snedkerne, Julius og Bent.

Korntransportører

Landbrugets stadig stigende mekanisering bød på en anden udfordring. Korn, der blev høstet med mejetærsker, skulle tørres for ikke at spire. Så mange af de større gårde byggede siloer og korntrøningsanlæg. Det krævede, at man kunne flytte kornet, når det blev læsset af og fra et rum til et andet.

Sammen med smeden i Ryslinge, Poul Rasmussen, konstruerede og fremstillede de adskillige korntransportører i mange år.

Bogbinderværktøj

Efterhånden som velstanden steg i løbet af 1950'erne, fik folk også flere og flere fritidsinteresser, bl.a. fandt man på noget, der hed "at gå i aftenskole". Man kunne dygtiggøre sig i almindelige skolefag og sprog, men også i mere håndværksmæssige fag som træ- og metalsløjde og bogindbinding.

Til brug for at binde bøger ind skulle man bruge forskelligt værktøj - fremstillet i træ.

Hvordan og hvornår min far kom på den idé, at han ville fremstille bogbinderværktøj, må stå hen i det uvisse. Men han fik forbindelse til 2 københavnerefir-

Modsatte og foregående side:

Noget af det værktøj, som min far fremstillede til indbinding af bøger.

I midten: Mit værktøjsskab, lavet af min far, dengang til skolebrug.

Til højre: Der høstes med mejetærsker.

maer, Carl Jensen og ???, som solgte den slags udstyr (værktøj).

Det blev til et samarbejde lige til min far døde i 1985.

Og - hold da fast. - Hvor har jeg lakeret mange bogpressere, hæftelade, boghøvl, pressebrædder m.m. med rå linoliefernis, da jeg var dreng og ung mand for at tjene nogle lommepenge.

Odense Værktøjs-Magasin. Tlf. 825.

Andre opgaver

Og ind imellem alle de "produktioner", som min far lavede, blev der også tid til slibe fru Jensens knive, ordne Pedersens plæneklipper, file skovfoged Nørregaard's save og slibe hans økser, lave et såmaskinehjul, reparere Holger "Vognmands" lastbil, være far, modernisere et hus, hjælpe min mor, lappe en cykel, tage på campingtur, reparere en gammel bil, lave møbler, bygge 3 garager, fremstille store bøgetræsborde til børnehaver og "indianertelte" til daginstitutioner m.m.

MIN FAR var håndværker, en TUSINDKUNSTNER!

Han kunne lave alt, reparere alt. Jeg savner og mangler hans kunnen og finger-snildhed.

Heldigvis ser det ud til, at Sune har arvet hans evner. Det glæder mig.

Og det ville i den grad have frydet ham, hvis han havde kunnet se alle de projekter, som Sune og Sara kaster sig ud i med **stor iver og får "sat på skinner"**.

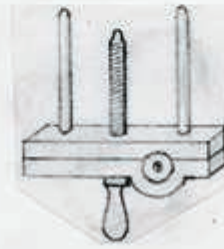
Men nu tilbage til min barndom sidst i 1940'erne.

Klodspresser

(forælderpresser)

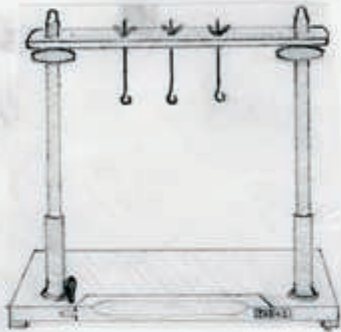

42 cm - afst. mellem sp. 31 cm
51 cm - afst. mellem sp. 40 cm

Boghøvl

nr. 1 kniv

Heftelade

27 cm krog
31 cm krog
35 cm krog
39 cm krog

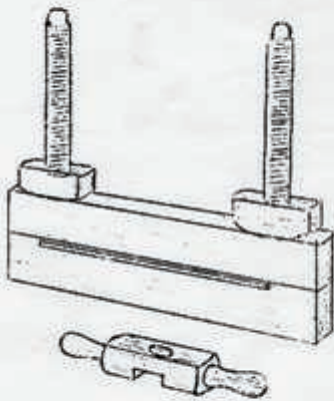
Pressebrædder

Mehelplade	14 x 22 cm
-	16 x 24 cm
-	22 x 30 cm
-	25 x 4 cm
-	26 x 46 cm
-	27 x 47 cm

Sammenlignet bog	14 x 22 cm
-	16 x 24 cm
-	18 x 26 cm
-	23 x 29 cm
-	25 x 34 cm
-	26 x 40 cm
-	27 x 47 cm

Mit (og min fars) første forsøg på at lave en duplikeret brochure af bogbinderværktøj.

nr. 1.

bogpresse med træspindler og skæreliste,
beregnet til amatør og hobby.
24", spindelafstand 39 cm.
27" " " 46 "
30" " " 55 "
indsatsøjde 25 cm.

nagle til bogpresse nr. 1 og 2

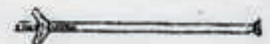
nagle til bogpresse nr. 3

kniv til boghøvl

belt med flejmskrik

heftekrog,
15 cm. lang

værktøj i andre mål efter tilbud.

Mit (og min fars) første forsøg på at lave en duplikeret brochure af bogbinderværktøj.